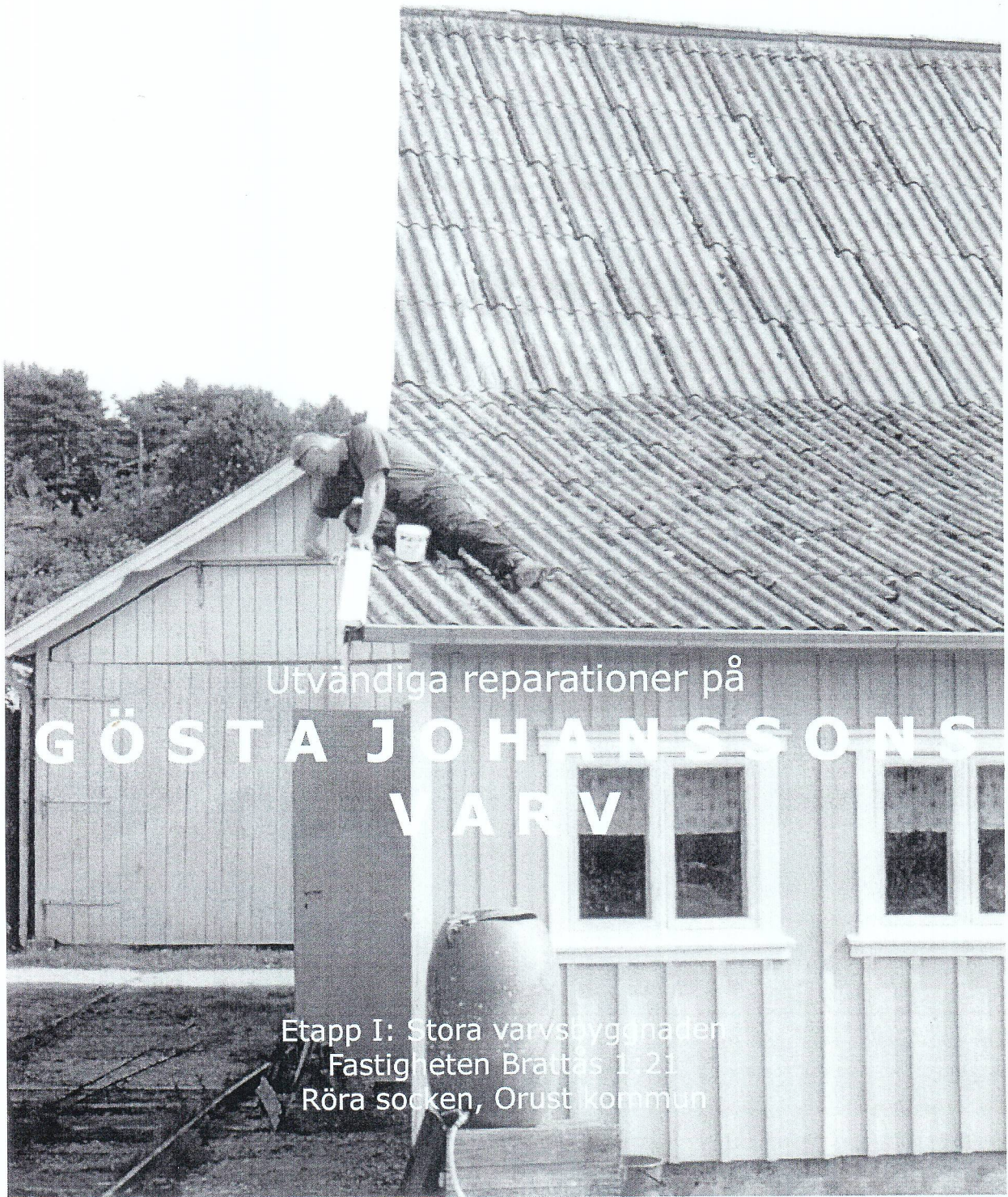

Rapport från antikvarisk kontroll av byggnadsvårdsprojekt

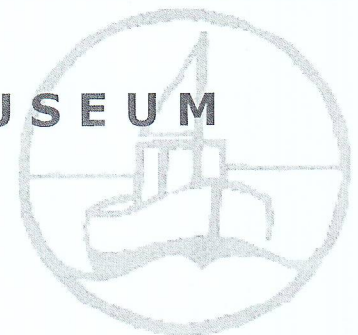
Utvändiga reparationer på

GÖSTA JOHANSSONS VARV

Etapp I: Stora varvsbyggnaden
Fastigheten Brattås 1:21
Röra socken, Orust kommun

BOHUSLÄNS MUSEUM

Rapport 2001:23
Tomas Brandt

Bohusläns museum rapport 2001:23

**Utvändiga reparationer på Gösta Johanssons varv,
fastigheten Brattås 1:21 i Röra socken, Orust kommun
Antikvarisk kontrollrapport**

Författare: Tomas Brandt
Foto om inget annat anges: Tomas Brandt

ISSN 1650-3368

Bohusläns museum
Box 403
451 19 UDDEVALLA
Tel: 0522-65 65 00

Innehållsförteckning

1. BASFAKTA

OBJEKT
BESKRIVNING
BYGGNADSHISTORIA
RENOVERINGSHISTORIA
KULTURHISTORISK STATUS

2. PROJEKTFAKTA

BESTÄLLARE
BIDRAG FRÅN LÄNSSTYRELSEN
TILLSTÅND
TID
PROBLEMBILD
AKTUELLA ÅTGÄRDER
ARBETSBEKRIVNING
MÅLSÄTTNING MED PROJEKTET
ANTIKVARISK MÅLSÄTTNING

3. UTFALL

UTFÖRDA ARBETEN PÅ STORA VARVSBYGGNADEN
SÄRSKILDA PROBLEM UNDER ARBETETS GÅNG
AVVIKELSER FRÅN ARBETSBEKRIVNING
UPPFÖLJNING AV ANTIKVARISK MÅLSÄTTNING
BYGGNADSHISTORISKA IAKTTAGELSER ELLER ERFARENHETER GJORDA UNDER
ARBETET
GODKÄNNANDE

4. MEDVERKANDE I PROJEKTET

ENTREPRENÖRER
LEVERANTÖRER
BYGGMÖTEN
ANTIQUARISK KONTROLL

1. BASFAKTA

Objekt

”Gösta Johanssons varv”, fastigheten Brattås 1:21, Röra socken, Orust kommun.

Beskrivning

Varvsanläggningen består av tre grönmålade byggnader nere vid vattnet, på Kungsvikens östsida. Den största byggnaden är själva varvsbyggnaden, som ligger med långsidan vettande mot vattnet. En brygga leder ut i vattnet och jämsides med bryggan, tillika jämsides med varvsbyggnadens gavel, löper en slip. Vid slipens ände står ett sliphus, dels innehållande själva slipspelet och dels med plats för en uppdragen båt.

En väg löper jämsides med varvsbyggnadens långsida mot land. Sliphuset ligger på insidan om denna väg och slipen går följaktligen tvärs över vägen (eller vägen tvärs över slipen). Granne med sliphuset ligger också en byggnad som ser ut som ett garage, men som innehåller en blocksåg.

Byggnaderna är uppförda i trä, med ljusgrön locklistpanel och eternittäckta sadeltak.

Byggnadshistoria

Hela varvsanläggningen byggdes av Gösta Johansson 1946 och åren strax därefter. Han var då verksam som båtbyggare tillsammans med sin farbror i familjens båtvarv i Kungsviken sedan några år, men blev vid farbroderns frånfälle 1945 tvungen att starta en egen verksamhet. Produktionen innehåller en del nyttobåtar, men fritidsbåtar kom nu under efterkrigstiden att bli en viktig del av båtbyggandet. Gösta Johansson avled 1993. Hans verksamhet har blivit

dokumenterad i föreningen Allmogebåtars skriftserie Träbiten nr 46 och nr 50.

Renoveringshistoria

Efter det att verksamheten upphörde i och med att Gösta Johanssons avled har inga förändringar gjorts. Vissa smärre ändringar gjordes när verksamheten var igång, men i huvudsak ser anläggningen ut som den gjorde när den uppfördes på 1940-talet.

Kulturhistorisk status

Kungsviken, där varvet ligger, utgör en av kulturmiljöerna i Orusts kulturmiljövårdsprogram.

2. PROJEKTFAKTA

Beställare

Fastighetsägare Bo och Jane Dahlqvist.

Bidrag från Länsstyrelsen

För dessa arbeten är bidrag från Länsstyrelsen i Västra Götaland beviljade 2000-04-17 och 2001-03-28.

Tillstånd

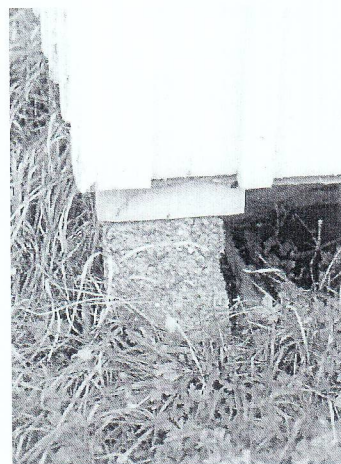
Inget tillstånd har erfordrats för arbetena.

Tid

Arbetena genomfördes dels under hösten 2000 och dels under sensvåren - sommaren 2001.

Problembild

Alla varvsbyggnaderna var i ett stort behov av exteriör översyn, med målning, fönsterrenovering, taköversyn, skorstensreparation etc. Även slipen är i behov av reparation. För varvsbyggnaden fanns dessutom sättningsproblem beroende på att problem med betong-

Vittrande betongplint före reparationer.

plintarna den står på.

Aktuella åtgärder

Dels att göra erforderliga grundförstärkningsåtgärder, och dels att göra en exteriör reparation av varvsbyggnaden.

Arbetsbeskrivning

Till grund för bidragsbeslut låg arbetsbeskrivningar dels av sökanden (för 2000) och dels av Ove Kummel (för 2001).

Målsättning med projektet

Målet med arbetena har varit att genomföra nödvändiga reparationer för att säkerställa stora varvsbyggnadens fortsatta existens.

Antikvarisk målsättning

Att säkerställa hela varvsanläggningen genom att genomföra nödvändiga exteriöra reparationer.

Att reparationerna inte i onödan medför några ändringar av varvet.

Att tidstypiska material och metoder kommer till användning vid reparationerna.

3. UTFALL

Utförda arbeten på stora varvsbyggnaden

Stomme

Grund, sockel: Några betongplintar kring SO hörnet har nygjutits, och övriga plintar under fasaden längs vägen har lagts om. Dessa var av staplad gråsten.

Stomme: Rötskadade väggreglar har bytts i parterna kring NO hörnet.

Exteriör

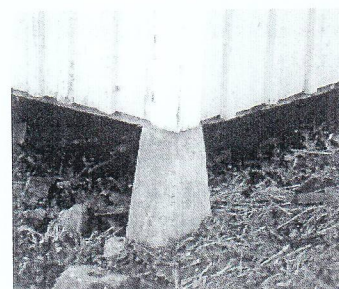
Fasad, fasadmaterial: Utbyte av rötskadat virke. I NO hörnet, där marknivån med tiden har höjts, har det nedersta väggpartiet ersatts med ett skift med lättbetongblock. Hel ommålning.

Takbeläggning: Översyn. Byte av vindskivor/vattbrädor.

Takavvattning: Nya hängrännor och stuprör, förzinkade.

Dörrar: Delvis reparerade, ommålade.

Fönster: Utvändiga bågar är renoverade.

Nygjuten plint, i samma hörn som på fotot på föregående sida.

Färgsättning: Lika den ursprungliga. Den gröna kulören har alltid brutits fram av Gösta själv med hjälp av vit basfärg och grön brytfärg. Den nya färgen har nu brutits med en grön brytfärg som fanns till hands i verkstaden, kompletterat med kromoxidgrönt samt lite guldockra.

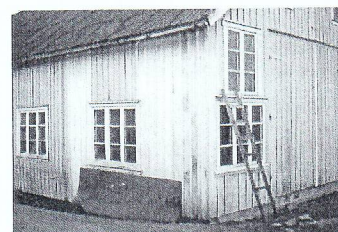
Närbild på rötskada i och bakom panel, i samma hörn av byggnaden som på fotot nedan.

Tekniska installationer

Murstock: Skorstensgenomföringen i taket har tätats, och skorstenskrönet har fått nytt plåtbeslag.

Markarbeten

Stödmurar: Marknivå mellan varvets norrgavel och slipen har grävts undan så att träpanelen är fri och fall mot havet är återställt.

De ljusare brädorna är sådana som är bytta.

Avvikelser från arbetsbeskrivning

Enligt den ursprungliga arbetsbeskrivningen var det tänkt att det skulle göras en mer omfattande grundförstärkning än vad som sedan skedde. När arbetena inleddes visade det sig att man skulle kunna åtgärda problemen genom att endast gjuta om några samt justera ytterligare några av de befintliga plintarna. I övrigt inga avvikelser att notera.

Uppföljning av antikvarisk målsättning

De antikvariska målen har nåtts så långt som arbetena nu genomförts. Fortfarande återstår dock exteriöra reparationer på slip, sliphus och sågskjul. Vårt att notera är att utbytet av skadad fasadpanel kunde ske med brädor som fanns tillgängliga på varvet, och som alltså tillhörde virke som Gösta Johansson själv sågat upp.

Byggnadshistoriska iakttagelser eller erfarenheter gjorda under arbetet

Den gröna kulören har alltid brutits fram av Gösta själv med hjälp av vit basfärg och grön brytfärg. De exakta nyanserna har skiftat mellan varje ommålning. Den nu använda färgen har brutits med en grön brytfärg som fanns till hands i verkstaden, kompletterat med kromoxidgrönt samt lite guldockra. Kompletteringen med kromoxidgrönt har skett för att kompensera brytfärgens bristande ljus-
äkthet.

Taket har gåtts över, vindski-
vor bytts och nya skorstensbeslag
tillverkats. På fotot är ännu inte
det övre skorstensbeslaget mon-
terat.

Godkännande

Arbetena har godkänts vid antikvariska slutbesiktningar
2000-11-26 och 2001-08-30.

4. MEDVERKANDE I PROJEKTET

Entreprenörer

Byggnadsarbeten och fönsterrenovering: Ove Kummel AB, Skaftö
genom Ove Kummel och Pontus Söderman.

Fasadmålning: Fastighetsägaren.

Leverantörer

Linoljefärg och kitt: Ove Kummel

Byggmöten

Arbetenas omfattning har inte varit sådan att regelbundna bygg-
möten har erfordrats. Avstämningar har skett direkt mellan antikva-
risk kontrollant och entreprenör.

Antikvarisk kontroll

Antikvarisk kontroll har utförts av Tomas Brandt, Bohusläns
museum.

*Uddevalla i september 2001,
Tomas Brandt, antikvarie*